

A tisztességtelen verseny ellen való védekezésről.

Írta: Dr. Bányász Jenő.

A versenyküzdelem úgy az egyesek, mint az összesség érdekeit szolgálja. Az egyesek erejét izmosítja és arra ösztökéli őket, hogy a tőlük telhető legjobbat nyújtsák.

A szabad gazdasági tevékenység azonban egyúttal a hatalom kérlelhetlen kihasználására is sarkal, oly eszközök igénybevételére, amelyek a közérdek szempontjából károsak, s amelyek a közérkölcsoket megmételtyezik.

Az ipar és kereskedelem nagymérvű kifejlődésével természetszerűleg szaporodtak azok az eszközök is, amelyek a vevőközönség növelését célozzák, s ezzel az áruforgalmat tovább fejleszteni, a, lehető legmagasabb fokra emelni hivatottak.

Az ily eszközök megválogatása és alkalmazása azonban igen gyakran a nagyközönség becsapását célozza és ezen felül a versenytársakat a tisztességtelen verseny eszközeinek igénybe vételére ösztökéli – vagy az egyenlőtlen eszközökkel folytatott küzdelem, a tisztességtelen eszközök használatát perhorreszkáló versenytársakat a szabad gazdasági versenyben a küzdőtérről leszorítja.

Az üzleti élet fejlődése a verseny mind több kinövését hozza napvilágra. Ezeknek a kinövéseknek az elnyomása pedig oly törvényes intézkedések létesítését tette szükségessé, amelyek a korlátlan gazdasági tevékenységben rejlő visszaélések megszüntetését célozzák.

Míg a nagyipari államok közül Anglia, Franciaország, Belgium és Olaszország az általános magánjog keretén belül nyújtanak oltalmat a tisztességtelen verseny ellen, addig Németország a tisztességtelen verseny ellen való védekezést külön, *speciális törvényben* szabályozza.

Jelen fejtegetéseink keretében a német tisztességtelen verseny ellen alkotott törvényt kívánjuk ismertetni, s ahol a magyar, hasonló tárgyú javaslatban említésre méltó eltérés mutatkozik, szintén fejtegetéseink keretébe vonjuk.

Németországnak a tisztességtelen verseny elleni védelmet tárgyazó első törvényjavaslat-tervezete 1895. évi január hó 7-én látott napvilágot. Ezt a javaslatot, az érdekelt körök véleményének figyelembe vételével, a birodalmi tanács átdolgozta. Az így átdolgozott és közzétett javaslat újabb változásokkal, mint harmadik javaslat 1895 december 3-án került a birodalmi ülés elé, ahol is előbb beható bizottsági tárgyalás után 1896 május 8-án elfogadtatott és 1896 július 1-én lépett életbe.

A rövid, többé-kevésbé kategorikus kijelentéseket tartalmazó 1896. évi törvény azonban épen a legsúlyosabb és legeklatánsabb visszaélések ellen képtelen volt védelmet nyújtani.

És ez előre is volt látható. Az élet nap-nap után a tisztességtelen verseny újabb és újabb alakjait veti felszínre. Napról-napra több és több lesz azoknak a visszaéléseknek a száma, amelyeket a törvényhozó természetszerűleg előre nem láthatott, s így a visszaéléseknek csak elenyészően kisebb része lesz az, amelyek az eseteket taxatív felsoroló törvény keretében szabályoz.

Míg tehát az 1896. évben alkotott német törvény 17 szakaszban vélt védelmet nyújtani a tisztességtelen verseny ellen, addig az 1907 december 16-án közzétett javaslat-tervezet már 30 §-ból áll.

Németországnak a tisztességtelen verseny ellen alkotott, jelenleg érvényben; levő törvénye 1909. évi június 7-én kelt s ugyanez év október 1. napján életbe lépett. A főokok, amelyek ennek a törvénynek életbe léptetését eredményezték, abban keresendők, hogy az 1896. évi törvény az üzleti életnek számtalan, a hivatkozott törvényben taxatív fel nem sorolt kinövési és visszaélései, – egyszóval a tisztességtelen verseny ellen hatályos oltalmat nem nyújtott.

Bár a fennálló német törvények, így az időközben életbe lépett polgári törvénykönyv, oly általános és széleskörű jogelveket kodifikált, amelyeknek tartózkodás nélkül való alkalmazása mellett az 1896. évi törvény joghatályának kiterjesztésére, de sőt magának a tisztességtelen verseny elleni védekezésről szóló törvényre tulajdonképen szükség sem lett volna, – a német érdekkörök mindazonáltal abban a szilárd meggyőződésükben, hogy a tisztességtelen verseny ellen csakis speciális törvényhozással nyújtható segítség, oly törvény életbeléptetését óhajtották, amely nekik a tisztesség korlátain belül kifejtett üzleti tevékenységeikben minél erősebb, hathatósabb és tágabb oltalmat nyújtson és őket bármely irányú támadás ellen hatatos védelembé részesítse.

Az 1907. évi törvényjavaslat-tervezetet tehát élénk érdeklődés kísérte. A törvényhozó ezt *kellőleg* is honorálta, amennyiben lehetőleg minden tekintetben az érdekeltség kívánalmait figyelembe vette. Ez a körülmény azután meg is látszik magán a törvény szövegezésén is. Míg ugyanis az 1896-iki törvény inkább rövid kijelentéseket tartalmaz, az 1909. évi törvény többé-kevésbé hosszú magyarázatokba kénytelen bocsátkozni. Mindazonáltal nem hozható fel ellene, hogy a hosszú magyarázatok a törvény világosságának hátrányára szolgálnak.

A tisztességtelen versenyt tárgyazó 1909 június 7-i német törvény (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb) az üzelmiek minden nemére, az üzleti élet minden ágára kíván kihatni. Az egyes eseteket felsoroló 1896. évi törvény nyel szemben, amely büntetlenül hagyta mindazon cselekedeteket, amelyeket a törvény kifejezetten fel nem sorol, az 1909. évi törvény egy általános rendezést, a tisztességtelen verseny *eltiltását* foglalja magában s ezzel a lehetőség szerint megakadályozza, hogy a tisztességtelen verseny kerülő uta-

kon, új, a felsorolásban figyelmen kívül hagyott eszközökkel célját elérhesse.

Az 1896. évi törvénnyel szemben felveszi szabályozása körébe a végeladások és árverések körében folytatott, úgyszintén az alkalmazottak megvesztegetése által előidézett tisztességtelen verseny eseteit, azokat tüzetesen körülírja. A versenyvállalatok nevének, cégének és egyéb különös ismertető jeleinek, valamint a jellegzetes árumegjelöléseknek és árufelszereléseknek jogosulatlan vagy összetévesztésre alkalmas módon való használatát kiterjedtebb alakban tárgyalja és a cég és az üzletmegjelölések oltalmi körét lényegesen kiterjeszti. Megtilt minden olyan cselekedetet, amely arra való és alkalmas is arra, hogy az üzleti forgalomban a vállalatok összetévesztését előidézze. Abbanhagyás iránti keresetnek ad helyt a vállalat tulajdonosa ellen. Az 1896. évi törvénnyel egyezően tárgyalja végül a valóságnak meg nem felelő adatok és árumegjelölések használatát, az üzleti és üzemi titkok szándékos és vétkes elárulását, úgyszintén a versenyvállalatok hírnevének vagy hitelének csorbítására vonatkozó eseteket.

A megtorlás, amelylyel a hivatkozott törvény a tisztességtelen verseny egyes eseteit sújtja, *magánjogi és büntetőjogi*. Magánjogi az összes esetekben, büntetőjogi a jogrend valóságos veszélyeztetése, illetve a tettes szándékának dolozus volta szerint minősített esetekben.

Az 1896. évi törvény, amely csak 1500 márkáig terjedő pénzbírságot ismert és csupán visszaesés esetében a fogházbüntetést, – durva kinövéseket szült. Ezzel szemben, illetve a törvény kellő respektálása céljából az 1909. évi törvény az érdekelt körök kívánására szigorúbb büntetéseket statuált (1 évi fogház vagy 5000 M., avagy 1 évi fogház és 5000 M., behajthatatlanság esetében 600 M.-ig 6 heti fogság.)

A védjegy törvényre való tekintettel a védjegy-től vény mindazon határozatait, amelyek egyrészt a belajstromozott védjegy és másrészt a be nem lajstromozott, de tényleg használt azonos védjegy viszonyából származó igényeket és jogokat szabályozzák, érintetlenül hagyja.

Az 1909. évi törvényre vonatkozólag általánosságban tett ismertetésünk után, a hivatkozott törvény egyes intézkedéseit kívánjuk röviden ismertetni. Mielőtt azonban az 1909. évi törvény ismertetését adnók, hangsúlyoznunk kell, hogy ez a törvényalkotás, bár látszólag az üzleti élet minden kinövésére kiterjeszti figyelmét, mindazonáltal a németországi bikákban nem lévén meg a kellő helyes érzék a törvény alkalmazása tekintetében, a homlokegyenest ellenkező birói ítéletek, egyszóval az a gyakorlat, amely Németországban a speciális törvény alapján kifejlődött, egy elszigetelt jogvidéket képez, az általános jogelvekkel és a jogérettel szerves kapcsolatba jutni nem tudott. Az újabb törvény is tehát reámutat arra, hogy ott, ahol az általános jogelvek segélyével e judikatúra nem tudta a tisztességtelen versenyt megrendszabályozni, a legideálisabb, a lehető legáltalánosabb szövegezés sem alkalmas a tisztességtelen verseny kinövéseit megszüntetni, sőt *ellenkezőleg* – az ily általános szövegezés nyújthatóságánál fogva a becsületes versenyre is veszedelmes lehet.

Németországnak a tisztességtelen törvény ellen alkotott 1909. évi június 7-én kelt törvénye, máris panaszra ad okot.* Hézagok, egyes rendelkezéseiben homályos, s az érdektestületek e fogyatkozásoknak tudják be azt, hogy az ipari jognak e területén egységes joggyakorlat nem fejlődhetett ki, s a törvényt állandóan és sikerrel megkerülik. A titkos feljelentések

özöne zúdul a bíróságokra. Egyetlen egy bíróságnál 100 panasz is várt elintézésre. A müncheni bíróság nemrégben oly panaszban ítélt, amelyben 17 jó hírnevű müncheni cég szerepelt mint panaszlott. Nem csoda, írja a Szabadalmi Közlöny forrása, ha a forgalmi körökben bizonyos csüggedés és félelem kapott lábra az ott uralkodó jogbizonytalanság nyomán. Az Amts- és Landsgerichte nagy számmal hoznak ellentétes ítéleteket, aminek hátrányát a német forgalmi körökben mindjobban kezdik érezni. Egyes kereskedelmi kamarák (berlini, düsseldorfi, elberfeldi) a kötelékükbe tartozó üzletemberek között felmerülő ellentétel kiegyenlítésére külön békéltetési bizottságot szerveztek, mások most szerveznek ilyeneket a magok kebelében. Mindezek az intézkedések, így szól a hivatkozott közlemény, azonban a törvény hiányait, nem pótolják és ezért előrelátható, hogy a német kormány hamarosan kénytelen lesz a törvény módosításával foglalkozni.

* L. Szabadalmi Közlöny 1911. 8. szám.